

העת הגה"צ מפאפא זצוק"ל בענין העירוב

ישראל מנחם גרינוואלד
אזדק"ק "קהלת יוסף" מפאפא ז"פ

בס"ד

"...האמת, מה לי לכתוב בדבר שכ"ק אבא מארי זצ"ל כבר האריך בתשו' ויען יוסף סי' קצ"ה לחוק ענין תיקון עירובין, וכתב דאף שהיו מן הגדולים שלא היו מהדרין לעשותו כדי שלא להכניס עצמם בין מחלוקת הפוסקים, עכ"ז אנהנו ראינו לרבתינו זצ"ל שהיו משתדלין לעשות תיקון עירובין כדי להציל ההמון ממכשול כיון שראו רבותינו שנכשלין באיסור הוצאה בשבת, ועיין שם מש"כ על כן לא הבנתי מעם הרבנים שרצוין למנוע דבר זה בעיר ניו יארק ממעם שיוכל לגרום קלקול ולזול וקלות, הלא ראינו לרבתינו זצ"ל שלא היו חוששין לזה.

וממשיך אבא מארי זצ"ל שם בתשו', ע"ד החילוק שיש בין עירות שבאיראפא לעיר זה, דשם הי' בכל עיר רב או בי"ד קבוע וכו', אבל כאן בניו יארק דאין כאן בי"ד קבוע, אם יארע איזה שינוי יש לחוש דאיכא דשמע כהא ולא שמע כהא, אבל אם יבולין להמציא ג' רבנים יראים ומובהקים הבקאים בהל' עירובין ומקבלין על עצמם ההשגחה וההכרזה בכל בתי כנסיות של מחוז זה אם יצטרך, אינני רואה מעם למנוע מלעשות העירובין וכו', ואנשי מעשה ממילא יבינו דיש מקום להחמיר למי שאינו נחוץ לכך, כיון שאין ההיתר אליבא דכו"ע. [זה כתב על מאנהעמין שהי' מכוסם על כמה וכמה קולות].

ועיי"ש ובעוד כמה תשו' שאאמור זצ"ל מאריך לבאר דאין לנו כאן רשות הרבים דאורייתא כלל. [ובפרט כאן בשכותינו, לאחר שנתכרר דאיכא ג' מחיצות שנעשו בידי אדם.]

יוסף גרינוואלד

אזדק"ק "קהלת יעקב" מפאפא

ב"ה

ע"ד אשר בקשת הסכמתי שברצונך להשתדל בתיקון עירובין ע"י עשיית צורת הפתח לכל הרחובות שבוויליאמסבורג, להציל רבים מאיסור הוצאה, הנה כבר האריך הח"ס בתשו' חאו"ח סי' צ"ט גודל החיוב להשתדל בענין זה וכו', ע"כ חזק ואמץ ותהי' ממזכי הרבים כאשר יעלה בידך דבר זה, וחזות הרבים יהי' תלוי בך, והשי"ת יהי' בסעודך לברך על המוגמר לטובה. כאו"נ ידיך דוש"ה באהבה.

ב' לחודש מרחשון תשל"ג לפ"ק

הק' יוסף גרינוואלד

הגה"צ מו"ה יעקב יצחק

ניימאן שליט"א

ני גדולי הרבנים המובהקים בהוראה
מאנטריאל יע"א, קנדה

הס"ד

"הגם שאין אני מן הרבנים אשר זכי יכריע את הענין, הלא ידוע בוד ידידי הרב הגאון החסיד שבכהונה מו"ה חיים לייב כ"ץ שליט"א אבדק"ק סערדאהעלי הוא אחד מן המורי הוראות המובהקים אשר רבים סומכים עליו בשאלות גדולות ונחיצות והוראתו בקדושה, וגם כ"ק מו"ר בעל ויחי יוסף מפאפא זצ"ל שהי' אחד מן גדולי הדור סמך עליו ידיו, והרבה יראים ושלמים פונים אליו בשאלות גדולות.

הנה מתשובותיו של כ"ק מו"ר בעל ויען יוסף זצ"ל רואים שהלך בשיטת מרן הח"ס ועודד את הפונים אליו בעשיית תיקון עירובין גם במדינתנו, והוסיף שיהא בית דין קבוע שמקבל על עצמו את השגחת העירוב שת"ו לא יבואו לידי מכשול.

ועוד בזכרוננו כאשר זכיתי ללמוד אצל כ"ק מו"ר ויגד יעקב זי"ע שראינו

שנסע בעגלה בסביבות העיר לראות האם הכל בסדר ולפעמים נסע הדיין או הרב מקהילה אחרת וכן הרבה פעמים שלח את חתנו שהי' מורה הוראה

הרב מקהילה אחרת וכן הרבה פעמים שלח את חתנו שה' מורה הוראה מובהק.

ואורות מה שחוששים שקלי הרעת יעשו דברים שהם זילותא לקדושת הש"ק, הלא בלא"ה במדינות אלו צריכין הרבנים לדרוש ולהוכיח הרבה מפירות שונות ואז יכללו בדבריהם להגיד גדול קדושת שב"ק ושאר ענינים ובעה"י ולמוכיחם ינעם ועליהם תבא ברכת טוב.

לפענ"ד ה' דבר טוב להודיע שמי שרוצה להחמיר על עצמו רשאי ואינו נקרא ח"ו אינו מודה בעירוב, וכן ראיתי את כ"ק מו"ר בעל ויגד יעקב ז"ע שאף שהוא בעצמו השגיח עליו נתן את חפציו ליד בחור המשמשו (ממפחת אף, טאביק פישקא ושעון). וכן שמעתי מתלמידי האדמו"ר בעל קרן לדור זצ"ל כאשר עשה העירוב בסאטמאר בשבת ראשונה נשא בעצמו חומש לבית המדרש ושוב לא הוציא בשבת. ואני מקוה שמודעה כזאת ישקיט הרוחות והקולות יחדלון.

ועוזר השי"ת שיקוים תלמידי חכמים מרבים שלום ולא מצא הקב"ה כלי מחויק כרכה אלא השלום.

כ' טבת תש"ם לפ"ק

ידידו רושה"ט

בברכת כל טוב כל הימים

יעקב יצחק ניימאן

וע"כ יצטוו כבודו וכו' שאמרו וכו' מאריך לבאר דאין לנו כאן רשות הרבים דאורייתא כלל. [ובפרט כאן בשכונתנו, לאחר שנתברר דאיכא ג' מחיצות שנעשו בידי אדם.] ומ"ש שם, שדבריו להלכה ולא למעשה, הדבר פשוט שכתב בן מרוב ענותנותו, כי לא רצה לסמוך רק ע"ע לחוד בענין העירוב במאנהעטען, אבל מעולם לא זו מלחוק ולעוד ד את הפונים אליו בענין עשיית תיקון עירובין גם כאן במדינתנו.

ומידי דברי בו, זכור אזכור במה השתוקק אאמו"ר זצוק"ל ע"ד תיקון עירוב, ומרגלא בפנימי' שדודו ורבו הגה"ק בעל קרן לדור זצוק"ל מיד בשבתו על כסא הרבנות בק"ק סאטמאר, דבר ראשון שעסק בו היה תיקון העירוב, וע"כ חיזק אאמו"ר זצ"ל עשיית העירוב בשכונות החרדיות בברוקלין, ובסוף ימיו השתדל בעצמו בעשיית העירוב בווייליאמסבורג, ושלח את אחי הגדול שליט"א לסובב לבדוק את העירוב. יחד עם הגה"צ מהאליין שליט"א ועוד רבנים חשובים, ועכשיו שנתקן צורת הפתחים סביב שכונתנו ע"י הדר"ג שליט"א יחד עם עוד רבנים מובהקים, בודאי שזה ה' רצונו של כ"ק אבא מארי זצ"ל.

וע"כ הנני מצטרף בצירופי דרבנן לחזק ידי עושי מצוה דרבים להציל רבים ממכשולי איסור הוצאה בשוגג, ובזכות שמירת שבת קודש נזכה לגאולה קרובה בב"א.

וע"ז בעה"ח יום ד' לס' שמות כ' טבת תש"ם לפ"ק הק' ישראל מנחם גרינוואלד

מתוך מכתב

האדמו"ר ממוזשאי שליט"א

"...ועתה מה ששמעתי מהאדמו"ר

גאב"ד פאפא זצ"ל.

זה כמה שנים הפיצו מודעות שיש לברוקלין דין רה"ר דאורייתא, ובין החתימות ה' שמו של גאב"ד פאפא זצ"ל - ובהיותי עמו, להבה"ת, שאלתי ע"ז, והשיב בפני קהל, בתוכם הנבאי מו"ה יחיאל האלפרט ג"ו, ואלו דבריו:

"הלא אני כתבתי חשובה להרב ר' מיכאל בער (ווייסמאנדעל זצ"ל) שיש לעשות עירוב אפילו במאנהאטין לפי פסק השו"ע, שאפילו ס"ד בוקעין צריך שתהי' הרחוב משער לשער ואין רחוב כזה, ו**מצוה לעשות עירוב**, עכ"ד -

הק' מנחם מענדל רובין
באאמו"ר הגה"ק זי"ע הי"ד

חיים ישעי' קעניג

אב"ד ור"מ דקהל חשק שלמה ד'יאקע

בעמח"ס שו"ת חקי חיים ה"ח

ב"ה

"הנני בכתב יושר דברי אמת - אך שהיה לי שיחה נעימה עם כ"ק ש"ב ארמו"ר הגה"ק אב"ד פאפא זצ"ל - בערך איזה חרשים לפני פטירתו לחיי העולם הבא - בתוך הדברים שאלתי רעתו בענין תיקון עירובין בברוקלין - ענה לי - בודאי עלינו מוטל לתקן העיר בעירוב המתיר ההוצאה בשבתות - דודי הקן לדור בשבתו על כס הרבנות בעיר סאטמאר, ראשית עבודתו היה לתקן העיר בעירוב - וכך המשיך השיחה - בעבר נכנסתי לכ"ק מרן הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל - הצעתי לפניו תיקון עירובין בווייליאמסבורג - וענה כחיוב ונתן הסכמתו המלאה - אלא ששאל שמי יהיה אחראי בעד תיקונו שיהיה באופן המועיל - והשבתי שהעיר ימנה רבנים שישגיחו שיהיה הכל על מכונו וכדינו ויפקחו על הכשירו - והמשיך האדמו"ר מפאפא זצ"ל, בשבוע זו שלחתי בני הגדול מו"ה יעקב יחזק'י נ"י שיסייר בעירנו כל המקומות הפירצות שצריכין תיקון, בכדי לכוון העירוב על מכונו.

בוה יצאתי יר"ח לברר מקחו של צדיק מרן זצ"ל זי"ע

בעה"ח י"א חשון תש"ם לפ"ק

חיים ישעי' קעניג

גבריאל ציננער

אב"ד ומח"ס נטעי גבריאל

"...יכן למדנו כ"ק מו"ר מפאפא זצ"ל שיטת הח"ס ותלמידיו מזורי ישראל בכמה הודמנויות להשתדל ולסייג לעשות עירובין גם פה באמערקע, כאשר נדפס בספרו כמה תשובות ומכתבים בענין זה, וכן שמעתי ממנו גם בע"פ כמה פעמים, והדבר ידוע בין תלמידיו ובאי ביתו.

וראינו שהיה אצלו עסק גדול וחשיבות עצומה בעשיית עירובין, גם במחנות הקיץ (קעמפ) בשנים הקודמות היה עוסק בה ככבודו ובעצמו, והיה משפס ועולה משפס ויורד ע"ג סולם ואילנות לעשותן כדת וכדין, וכן בשנותיו האחרונות היה בודק העירוב בכל ער"ש, וכשלא היה שם איזה שבועות וחור לקעמפ, בין השאלות הראשונות ששאל האם העירוב כתיקונו ומי האחראי."

נדפס בקיבוץ דעת במצות עירוב